

Karfreitag und und und

Goede Vrijdag – somber weer – een goede gelegenheid om mijn voortuin eens een voorjaarsbeurt te geven. Buurvrouw Jutta kijkt mij misprijzend aan. *Arbeiten am Sonntag? – Wann, sonst? In den Niederlanden haben wir einen normalen Arbeitstag. - Na ja, so 'n bisschen Schnipseln geht ja noch, heute hat hier einer um zehn Uhr seinen Rasen gemäht! Unverschämt! – Das ist alles relativ, in den Niederlanden würde man sagen: Bravo, fleißig weiter machen so am freien Tag. – Hier sind wir aber in Deutschland!*

Eigenlijk was mijn auto ook nog aan een beurt toe. Dat project heb ik na dit gesprek met de buurvrouw maar uitgesteld, om niet al te zeer te demonstreren, dat mijn inburgering na 17 jaar nog niet geheel voltooid is. Auto wassen op het eigen erf is hier sowieso al een teken van een gebrek aan intercultureel inlevingsvermogen.

Goede Vrijdag is in het Lutherse Duitsland de belangrijkste religieuze feestdag. Volgens de Duitse regelgeving is het daarom *ein stiller Feiertag*. Dat heeft gevolgen voor het openbare leven. Wat mag wel? Wat mag niet?

Hier in Nordrhein-Westfalen hebben we drie zgn. *Stille Feiertage*: *Karfreitag*, *Volkstrauertag* en *Allerheiligen*. Dat is lastig voor 'burgers met migratie-achtergrond' zoals ik. Op Goede Vrijdag zijn in Nederland de winkels en de banken gewoon open en menigeen moet werken. Zelfs scholen hoeven niet dwingend een vrije dag in te roosteren. Stil zijn wij Nederlanders hooguit twee minuten tijdens Dodenherdenking en zelfs dat staat ter discussie. Het wordt er al niet gemakkelijker op, dat *Volkstrauertag* en *Allerheiligen* in mijn Nederlandse agenda niet vermeld worden. Ook na 17 jaar ben ik nog steeds verrast, als 's ochtends de regionale krant niet in mijn brievenbus zit.

Overigens gaan er ook in Duitsland stemmen op, om wat ontspannener om te gaan met de stille feestdagen. De Groenen vinden zelfs dat ze maar beter afgeschaft zouden moeten worden. Er is hier inmiddels ook een *Bund für Geistesfreiheit (BfG)*, die zich voor de belangen van goddelozen inzet. Zelfs het *Verfassungsgericht* moest er aan te pas komen toen de *Bund* via de rechter wilde afdwingen op *Karfreitag* een "*Heidenspaß-Party*" te mogen organiseren. Ziedaar, de hoge rechters bevonden dat de onverbeterlijke heidenen niet geheel ongelijk hadden. In de bovenste afbeelding hiernaast roepen de Jonge Democraten uit Osnabrück typografisch een associatie op met de nazitijd, waarin swingdansen op Amerikaanse ritmen verboden was (onderste afbeelding).

De ontkerkelijking schrijdt ook in Duitsland voort. Een derde van de bevolking behoort niet meer tot een geloofsgemeenschap. In verband met de *Kirchensteuer* (8 tot 9 % bovenop de inkomstenbelasting) hebben Duitse staatsburgers er zelfs belang bij zich uit te laten schrijven, als zij geen binding meer hebben met het kerkgenootschap, waarvan zij eerder min of meer actief deel uitmaakten.

Zoals al eerder betoogd, Duitsers hebben een onuitroeibare neiging simpele dingen ingewikkeld te maken. Zo ook de regelgeving rondom de *Stille Feiertage*. Dat is namelijk een deelstaataangelegenheid. Hier in Nordrhein-Westfalen gaat al op *Gründonnerstag* om 18:00 uur een dansverbod in. (Om onduidelijke reden is de *Witte* Donderdag in Duitsland *Groen*). In München mag er pas op zaterdagavond na 24:00 uur weer *geschuhplattelt* worden, terwijl je hier in NRW al vanaf 6 uur 's morgens op *Karsamstag* vrijuit mag zwieren en zwaaien. De *Freistaat Bayern* kent overigens zelfs 9 *Stille Feiertage* (Aschermittwoch, Gründonnerstag, Karfreitag, Karsamstag, Allerheiligen, Volkstrauertag, Buß- und Betttag, Totensonntag en Heiligabend). Zolang de Beieren echter op de *Stille*

Feiertage nog een *Maß* mogen heffen, zal de lichtelijk archaïsche regeling rondom deze *Stille Feiertage* daar waarschijnlijk niet snel tot een volksoptocht leiden. Uit een enquête is naar voren gekomen, dat 52% van de ondervraagde Duitsers wil blijven vasthouden aan de *Stille Feiertage*, slechts 36% zou er van af willen. Vooral bejaarde katholieken schijnen eraan te hechten. Dansverboden werden in Duitsland niet alleen voorgeschreven op de *Stille Feiertage*. Ook als het land in oorlog verkeerde, gold er een dansverbod. Toen de 2^e Wereldoorlog wat langer ging duren, kondigden de nazi's evenwel een beleidsaanpassing aan met als argument, dat dansen „*kriegswichtig für die Kampfkraft*“ zou zijn.

Wat (muziek)evenementen betreft heeft de wetgever hier in NRW penibel op elk detail gelet. Zo mag je hier bijvoorbeeld geen postzegelbeurs houden op Goede Vrijdag. Bioscoophouders worden onder curatele gesteld, want niet elke film mag zomaar op Goede Vrijdag vertoond worden. Daarover beschikt het *Kultusministerium* in Düsseldorf. Als dat maar geen overwerk voor de handhavers oplevert op de *Stille Feiertag*. Financieel is het overigens een lucratieve regeling voor de staat, want op een overtreding staat een boete van € 10.000. De Johannes-Passion mag overigens ongestraft ook op *Karfreitag* worden opgevoerd.

Door de complexe regelgeving is er nogal wat willekeur en grijs gebied. Parallel met kerkdiensten mogen er geen culturele evenementen plaats vinden. Later op de dag wel, als ze met het karakter van de dag overeenkomen. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken, dat er sprake is van enige willekeur. Het *Theater an der Kö* mag geen komedie opvoeren, maar een flamencofestival blijkt geen taboe te zijn. Wellicht was de dienstdoende ambtenaar van

het *Kultusministerium* in de veronderstelling, dat het om een flamingoshow ging. Je weet het maar nooit. De dierentuinen blijven hier tenslotte ook open op *Karfreitag*. Hopelijk gedragen de apen en de olifanten zich een beetje en zolang de bizonen het gewoon bij grazen houden en niet met een grasmaaier aan de gang gaan, zal het allemaal wel los lopen.

De bakkers hebben gelukkig een ontheffing. Die moeten *einen guten Draht* naar de *Ordnungshüter* hebben. Het zou voor de gemiddelde Duitser ook onverdraaglijk zijn om de dag te moeten beginnen zonder *frische Brötchen*. Een geruststellende gedachte voor de hordes Nederlanders, die hier al 's morgens vroeg in de rij staan voor de onvolprezen *frische Brötchen*. Zelfs in de DDR waren de rijen bij de bakker vroeger niet zo lang als hier op zondag. Maar de Hollandse broodjesjagers zijn gewaarschuwd: Op Paaszondag is er hier een bakverbod. Dan zijn er alleen maar opgepiepte *frische Brötchen*.

Voor alle duidelijkheid, de regel is:

An Sonn- und Feiertagen sind alle öffentlich bemerkbaren Arbeiten verboten, die geeignet sind, die äußere Ruhe des Tages zu stören, sofern sie nicht besonders erlaubt sind. Bei erlaubten Arbeiten sind unnötige Störungen und Geräusche zu vermeiden. Het is maar dat je het weet, als je hier de Paasdagen door wilt brengen.